



Grundleggjandi

Vitan
um
eldsløkking

Grundleggjandi vitan um eldsløkking

Hví Grundleggjandi vitan um eldsløkking?

Á hvørjum ári doyr fólk orsakað av eldi, og stór virðir fara upp í royk.

At sløkkja er uppgávan hjá sløkkiliðinum, men tað er umráðandi, at eisini tú lærir at bera teg rætt at, tá ið tú varnast, at eldur er í.

Tíðin, til sløkkiliðið kemur, skal nýtast rætt, soleiðis at fólk, sum møguliga eru í vanda, kann bjargast, og at eldurin ikki fær loyvi at breiða seg.

Eldslökking í raðfylgju

Tá ið eldur er í, skal hendan raðfylgjan nýtast

- Bjarga fólki
- Boða slökkiliðinum frá
- Royn at slökkja

Ger nakað sjálvur

Forða eldinum

Koyr hurðar og gluggar aftur. Bein møguligar trykkfløskur burtur, skrúa fyri gassið, uttan at koma tær í vanda. Bein lætt tendrandi tilfar burtur, uttan at koma tær í vanda.

Bjarga

Bjarga tær sjálvum, bjarga øðrum, ávara um eldin.

Alarmera

Alarmera slökkiliðinum, antin við einum alarmtrýsti ella í telefon. Greið neyvt frá eldinum, og tak ímóti slökkiliðinum, tá ið tað kemur.

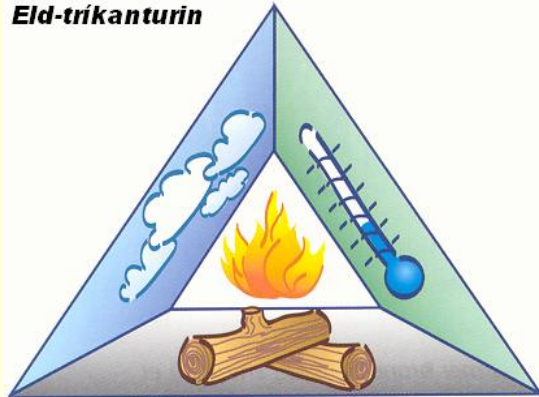
Slökk

Slökk við hondslökkjarum, so nógv, sum møguligt.

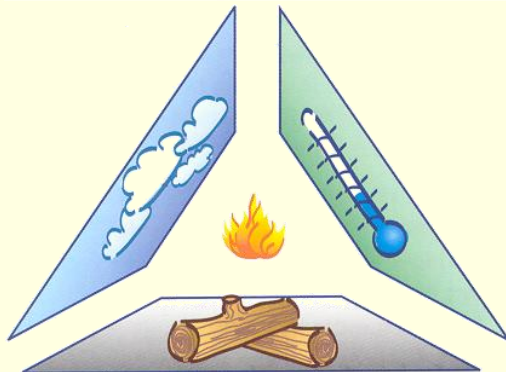


Brenniteori

Eld-tríkanturinn



*Treytin fyri, at eldur kyknar er, at hesi trý viðurskifti eru til staðar:
Eldført tilfar, hiti og súrevni (ilt).
Henda frágreiðing kallast ofta
"Eld-tríkanturinn"*



Eld-tríkanturinn

- Ein brenning kann skiljast sum ein evnafrøðilig hending, har eitt tilfar fer í evnafrøðiligt samband við Súrevni (ilt), og gevur frá sær orku, sum kann mátast í hitastigum.
- Tilfar, sum kann brenna, súrevni og hiti, skulu vera til staðar og í ávísam lutfalli, fyri at eldur kann kykna.
- Somuleiðis kann eldur slökkjast, við bert at beina burtur eina síðu av tríkantinum.

Tilfar

Tilfar

Nærum alt tilfar kann brenna, bert hitin er nóg høgur.

Hitastig

Hitin er avgerandi fyri, um okkurt tilfar kann brenna. Alt tilfar, sum kann brenna, byrjar at brenna við ein ávísan hita. Verður eitt evni hitað nóg nógv upp, so kemur tað til eitt mark, har tað „sjálvtenndrar“. Hetta er sokallaða hitamarkið, har eitt ávíst evni fer at loga av sær sjálvum. Tað er ójavnt, hvussu nógvur hiti skal til, fyri at ymisk evni sjálvtenndra.

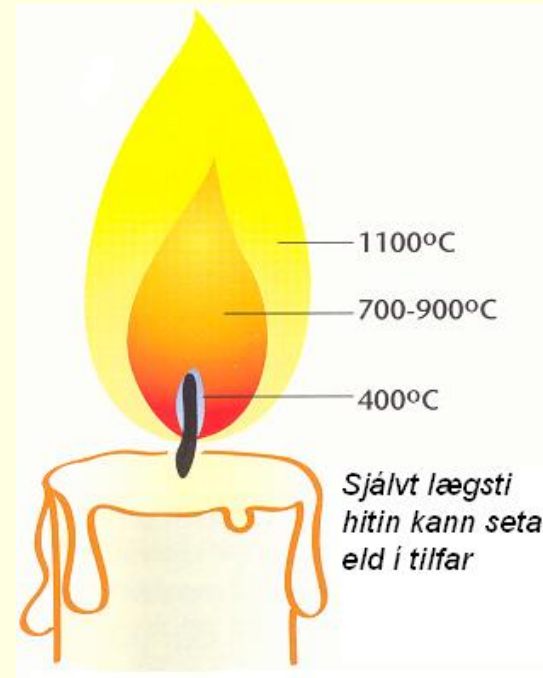
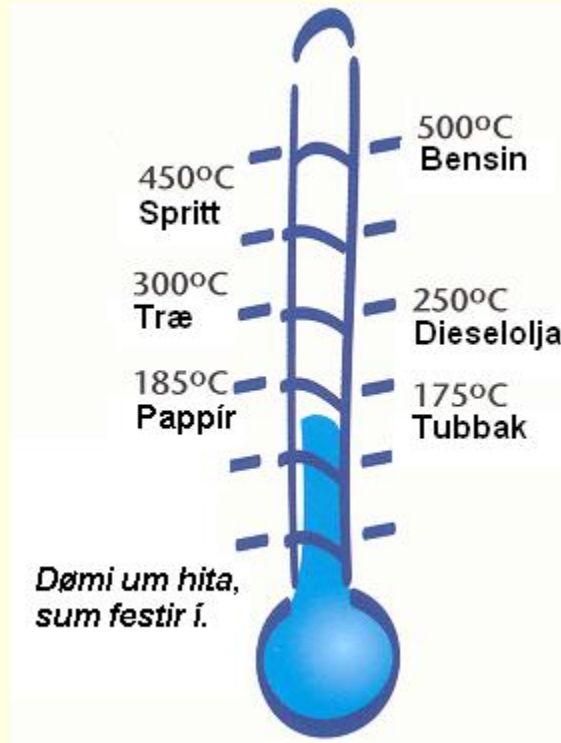
Súrevni (Ilt)

Frumevnið, Súrevnið, sum er í tí vanligu luftini, er ein fortreyt fyri, at nakað kann brenna.

Um eldur er í einum afturlatnum rúmi, vil iltinnihaldið minka, og eldurin køvast.

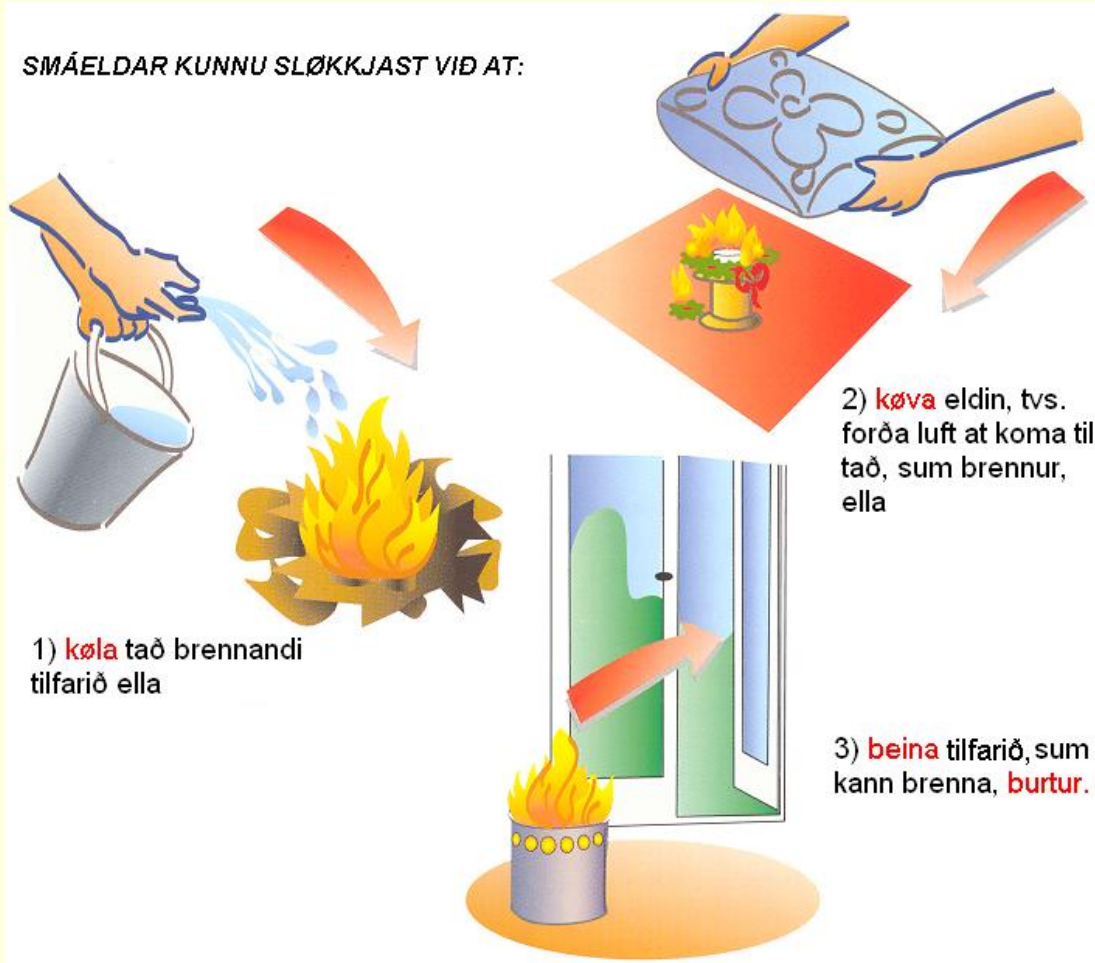
Dømi um hita og sjálvtenndring

Dømi um hita og sjálvtenndring.



Smáeldar kunnu slökkjast....

SMÁELDAR KUNNU SLÖKKJAST VIÐ AT:



Flokkingar av eldi

Flokkingar av eldi

Sjálvt tilfarið ella evnið er avgerandi fyri, hvussu eldurin skal flokkast. Tí verða eldar flokkaðir millum fleiri sløg, alt eftir, um tað er tilfar úr føstum evni, flótandi ella í luftformi (gassi).

Flokkungarnar eru hesar: Flokkar A, B, C, D og E eldar. Flokkurin hevur týðning fyri, hvussu ein eldur skal sløkkjast - um hann skal kølast ella køvast. Vit sum sløkkja mugu hava eitt ávíst skil á hesum, fyri at sløkkja á rættan hátt.

Tilfar úr føstum evni logar í veruleikanum við glóðum, og ein glóð kann ”ana” við ógvuliga lítlari ilttilgongd. Tí er ofta trupult at køva ein gløðibrand. Hann skal sløkkjast við køling. Hinvegin skulu eldar í luftvorðnum evnum sum gassum ella í dampum frá brennandi veskum, m.a. í olju og ”frityrugrýtu”, sløkkjast við køving.

**A**

Flokkur A
Eldur í føstum eldførum tilfari, sum m.a. træ, pappir og toy

**B**

Flokkur B
Eldur í flótandi evni, sum bensini olju ella føstum tilfari, sum verður flótandi, t.d. stearin

**C**

Flokkur C
Eldur í ymsum sløgum av gassi

**D**

Flokkur D
Eldur í metalli, sum magnesium, -lættmetalspønum og dusti

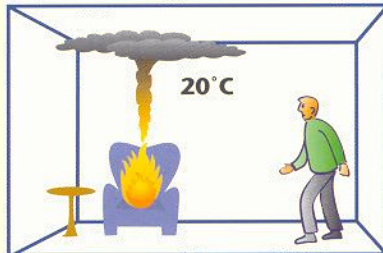
**E**

Flokkur E
Eldur í el-skipan

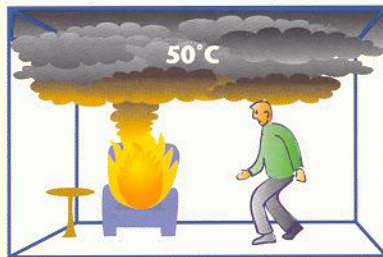
At menna eldibrand

Ein eldibrandur verður býttur í 3 skeið:

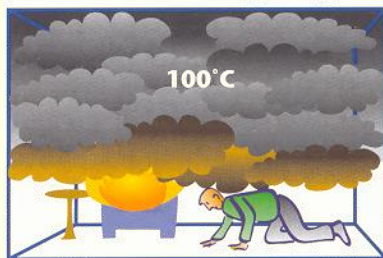
- Byrjunarskeiðið
- Menningarskeiðið
- Fult menti eldibrandurinn



0.30



1.00



1.30



3.00

Eldur kyknar

Tíðin, frá tí at ein eldur byrjar, og til hann er fult mentur, eru ofta bert fáar minuttir.

Byrjunarskeiðið

Eldurinn mennist róliga á einum lítlum staði. Login rökkur ikki undir loftið, og eldmenningin er her bundin av tí tilfari, sum brennur. Eldur á hesum støði kann slökkjast við hondslökkjarum.

Menningarskeiðið

Hetta skeiðið er merkt av, at login rökkur upp undir loftið, og ein spjaðing til síðurnar tekur til og festir í annað tilfar.

Tjúkkur myrkur roykur breiðir seg og leggur seg uppi undir loftinum, og login leitar sær eisini út til síðurnar.

Hitin undir loftinum økist so hvørt og er nú so nógvur, at vandi er fyri, at eldurinn spjaðir seg til onnur høli í bygninginum. Fólk hava nú trupulleikar við at vera inni í hølinum. Í hesum skeiði slökkir slökkiliðið.

Fult mentur eldur

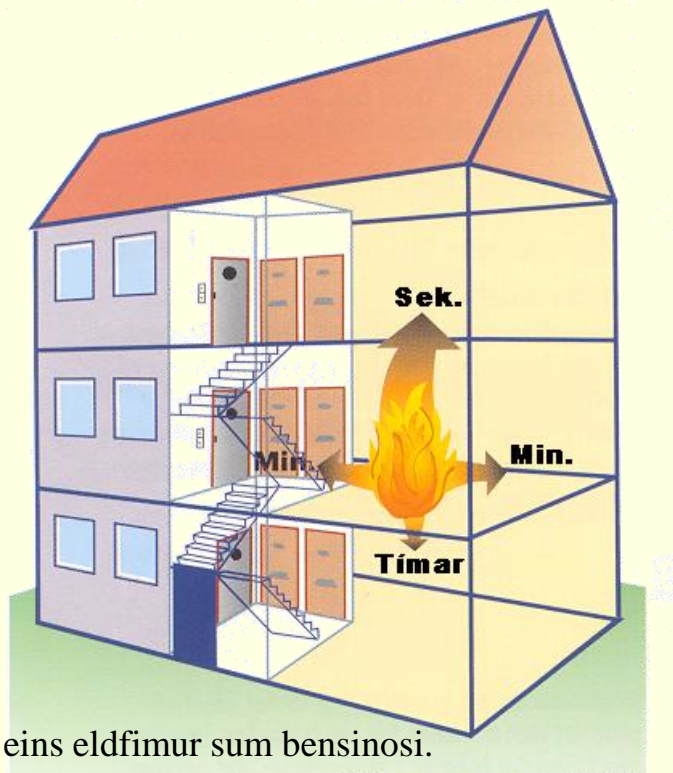
Í hesum skeiðinum logar alt tilfar, sum kann brenna, bæði innbúgv og veggjaklæðingar, og stórir vandi er fyri, at eldurinn leitar sær til aðrar partar í bygninginum. Nú kunnu fólk ikki koma sær úr hølinum á lívi. Hetta hølið er í øllum førum heilt oyðilagt, -eisini eftir at slökkiliðið hevur sløkt eldin.

Eldur kyknar

Eldspjaðing

Við eldspjaðing skal skiljast, spjaðing av royki, hita og eldi. Við vanliga eldspjaðing breiðir roykur og eldur seg ógvuliga skjótt uppeftir, eitt sindur seinni til síðis og væl seinni niðureftir. Av tí at eldur breiðir seg nógv skjótast uppeftir, er tað umráðandi, at hurðar eru afturlatnar, og serliga tær út til trappurúm.

Roykur



Roykur er ofta eins eldfimur sum bensinasi. Roykur hevur í sær evni, sum kunnu brenna, og sum eru eitrandi fyri mannakroppin. Roykur er ógjøgnumskygdur og av tí hann er heitur, leitar hann altíð uppeftir.

Skalt tú koma tær út úr einum roykfyltum høli, skalt tú gera tað undir roykinum. Undir roykinum er møguleiki fyri at anda og síggja hvønn veg tú fert. Um heilt myrkt er í hølinum, er lættast at finna út við at fara fram við einum vegg. Eitt klæði fyri munn og nøs verjir ímóti tí ringastu roykdálkingini (Partiklum), men ikki ímóti teimum eitrandi luftevnunum. Ert tú illa fyri eftir at hava verið í nógvum royki, skalt tú fáa tær læknahjálp.

Tilkalla slökkiliðið. Tað er teirra uppgáva at fara inn, tá ið eldur er í. Einans ser-útgjørd manning er før fyri trygt at fara inn í bygningar undir slíkum umstøðum.

Tað kann vera lívs-vandamikið at fara inn í roykfyltar og brennandi bygningar.



Stráluhiti

Stráluhiti kann festa í eldfimt tilfar, sjálfvt við einum fráleika upp á 20 - 30 m. Tí má slíkt tilfar verjast við annaðhvørt at køla tað ella við at beina tað burtur.

Tað er nyttuleyst at sløkkja ein stóran eld við hondsløkkjarum og tílíkari sløkkiútgerð. Tó kann við smáum tiltøkum forðast fyri eldspaðing. Er ein bygningur hóttur av stráluhita, mugu gardinur og leyst innbúgv annars beinast burt frá gluggum og veggjum, sum kunnu gerast heitir.



Vindur ella rútglass forða ikki stráluhita

Um vindeygakarmar, sperruendar ella aðrir bygningslutir á bygninginum gerast heitir, og tað rýkur úr teimum, skulu teir kølast við at sroyta vatn á.

Hetta er sami háttur, sum sløkkiliðið brúkar fyri at forða eldspaðing.

Flogeldur

Hugtakið "Flogeldur" – heitur eldfimur roykur ella osi - kann undir serligum umstøðum ferðast við lotinum upp til fleiri hundrað metrar, oftast til eitt stað, har tað lívir.

Her má ansast eftir, at eldur ikki festir í.

Bjarga – boða frá

At bjarga fólki, kemur altíð í fyrstu røð, tá ið eldur er í.

BBjarging fevnir um:

“ At ávara fólk í vanda.

“ At vekja sovandi fólk.

“ At bjarga børnum og fólki, sum ikki kunnu flyta seg sjálvi.

Fólk í vanda

Fólk í vanda eru tey, sum kunnu brenna inni, um tey ikki sleppa burtur í tøkari tíð.

Oftast er talan um fólk, sum eru beint omanfyri ella við síðuna av, har eldur er í. Sovandi fólk eru altíð í stórum vanda fyri at brenna inni.

Í svøvni, merkja tey ikki roykin og koma tí fyri at missa vitið av roykeitran.



Skadd fólk eiga at fáa fyrstuhjálp, m.a. kunstigan andadrátt sum part av hjálpini



Fólk, sum ikki kunnu flyta seg sjálvi, og sum eru so tung, at tey ikki kunnu lyftast, flytur tú lættast við skøvningstaki.

Bjarga – boða frá

Bjarga börnum

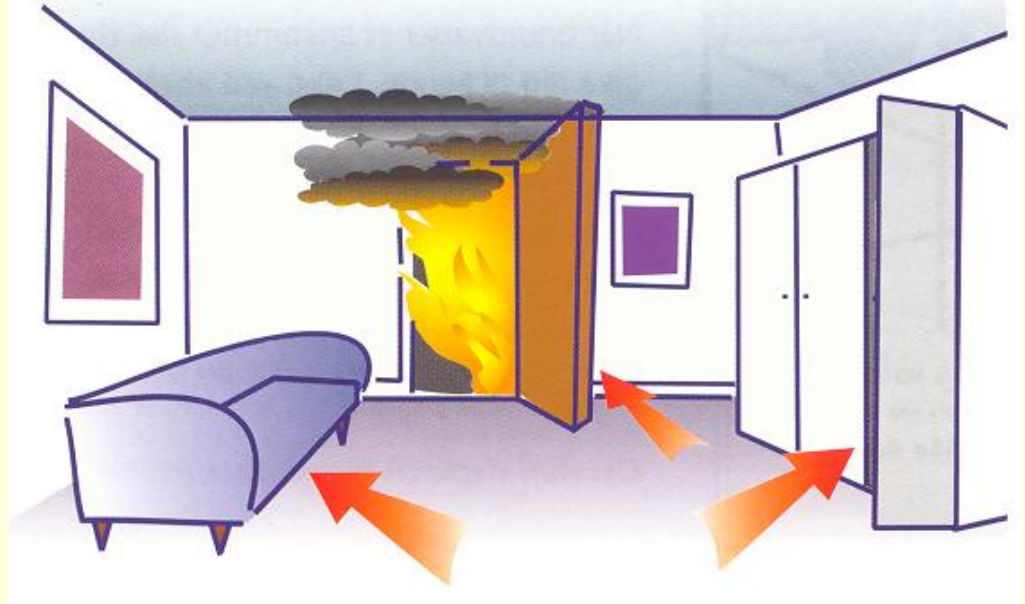
Börn eru ofta í serligum vanda, tá ið eldur er í, tí tey verða bangin, tá ið tey síggja og hoyra, at eldur er í.

Óvitar kunnu finna upp á at goyma seg undir seingini, í klædnaskápinum ella aftanfyrri hurðina, tí tey halda, at roykurin og eldurin hvørva, tá ið tey ikki síggja teir. Börn hava ofta trongd at goyma seg, tá ið okkurt heilt álvarsamt er áfatt.

Bjarga djórum

Legg til merkis, at djór eru sera bangin fyri royki og eldi og kunnu vera trupul at fáast við. Farið ongantíð sjálvi inn í ein brennandi bygning, fyri at leita eftir djórum.

Tá ið eldur er í, skalt tú sum oftast leita eftir börnum.



Bjarga – boða frá

Avmarka eldin

Áðrenn sjálvtt bjargingartiltakið verður byrjað, kann tað verða neyðugt, at taka stig til at avmarka sjálvan eldin. Hetta tiltakið er at forða ella seinka eld- og roykspjaðing við við nøkrum grundleggjandi og skjótum tiltøkum, sum m.a. at lata hurðar og vindeygu aftur.

Við hesum seinkar og forðar tú fyri, at tey neyðstøddu brenna inni ella verða roykeitrað.

Sløkkiliðið

Uppgávan hjá sløkkiliðinum er at bjarga og sløkkja eld. Fyri at kunna greiða hetta skjótt, ótarnað og mest nyttusamt, skulu allir atkomuvegir fyri akførini hjá sløkkiliðinum og manningini vera farbarir. Portur, garðar, atkomuvegir, skot, trappur, gangir o.s.fr. mugu ikki forða sløkkiliðinum. Skillig gøtumerking og húsanummur eru rættiliga tíðandi. Sløkkiliðið kannar altíð beinan vegin, um fólk eru inni í brennandi bygninginum, eisini um tað ikki hevur fingið fráboðan um tað.

Innsatsurin er tí ofta settur í verk, alt eftir um fólk eru inni, ella um tey eru komin sær út til trygt stað.

Innisperring

Rættur atburður er ógvuliga týðningarmikil um tú ert innistongdur av eldi og royki. Í eini slíkari støðu er umráðandi, at forða eldinum at breiða seg hagar, ið fólk eru stødd.

Ein vanlig stovuhurð kann halda ímóti eldi í einar 10 min. Hesa tíðina kanst tú leingja munandi, um tú hevur vatn við hondina.



Halt hurðina váta alla tíðina.
Kemur roykur inn í rúmið, so lat vindeygað upp so frísk luft kemur inn. Halt teg niður móti gólvinum fyri at sleppa undan roykinum. Tá ið slökkiliðið kemur, skalt tú royna at gera vart við teg, og geva teg til kennar við m.a. at rópa út gjøgnum vindeygað.
Lat ongantíð hurð upp inn til eitt roykfyllt høli, tí tá er vandi fyri at tú nærir eldin, og eldurin verður eins og ein spreinging.

Lat slökkiliðið um hatta.



TÁÐ BRENNUR SO NÓGV Í EINUM RÚMI, AT EINGIN FÆR VERIÐ INNI HAR.

Eldspjalding forðast við at lata hurðina aftur. Eisini forðar hetta fyri, at hiti og roykur fer um húsini, og at eldur av hesi orsök kyknar upp aðrastaðni. Eisini eru betri umstøður at bjarga og koma til rýmingar.

Fráboðan

Tú alarmerar við at ringja **1-1-2** (eitt-eitt-tvey).

Alarmeringar kunnu eisini gerast í summum bygningum við einum brandtrýsti, sum boðar frá, beinleiðis til ein vaktsentral.

Brandtrýst eru bert vanlig á størri virkjum, stovnum og á summum almennum støðum.

Við at ringja við telefon, 1-1-2, fæst beinleiðis samband við alarmsentralin á politistøðini í Tórshavn.



Fartelefon

Tað er tryggari at brúka sokallaða fastnettelefon í sambandi við alarmering. Fartelefonir kunnu hava vánaligt samband. Vanliga sæst á alarmsentralinum, hvørjari telefon ringt verður frá. Ringir tú við einari fartelefon, skal greiðast serliga væl frá staðnum, har ólukkan er, soleiðis at alarmsentralurin skjótt kann tilkalla rætta sløkkiliðið í rætta sløkkiokinum.

Fráboðan

Alarmering

- *Kort og mynttelefonir kunnu ringja beinleiðis til 1-1-2 ókeypis (hvørki myntir ella kort nýtist).*
- *Tað er umráðandi at siga hvørjari bygd/býi og staði, tú ringir frá, tí alarmsentralurin fevnir um allar kommunurnar.*
- *Telefonnummarið er vanliga at síggja á gjaldstelefonum.*
- *Ver í telefonini, til allir spurningar eru svaraðir.*
- *Á stórum arbeiðsplássum kunnu vera serligar alarmskipanir.*
- *Alarmering eftir løggreglu og sjúkrabili gerast eisini við at ringja 1-1-2.*

Boða soleiðis frá

- *Eldur er í!*
- *Sig navnið á Býi/bygd og gøtunavnið ella staðanavnið.*
- *Greið nærri frá, um fólk eru komin til skaða, hvat tað er, sum brennur o.s.fr.*
- *Sig telefonnummarið, sum ringt verður frá, og hvør tú ert.*

Fyribyrging

Roykvarnarar

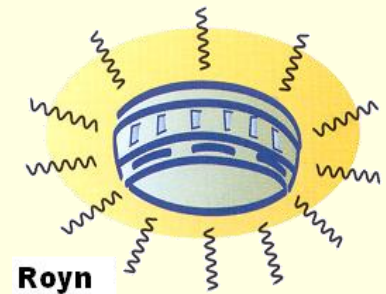
Um roykvarnari er settur upp, kann hesin ávara í góðari tíð og kann vekja sovandi fólk. Ein roykvarnari kann vekja teg og tína familju, so tit kunnu koma burtur í tøkari tíð, um eldur er í. Uttan roykvarnarar er stórus vandi fyri, at fólk doyggja, antin av roykeitan ella av eldinum.

Uppsetan av roykvarnarum

Tað er av týdningi, at roykvarnarar eru rætt uppsettir.

- *Fest ein roykvarnara undir loftið á hvørjari hædd. Ein varnari stendur best mitt undir loftinum og í minsta lagi 50 cm. frá næsta vegg. Fylg uppsetingarvegleiðingini.*
- *Ein roykvarnari eigur at vera settur út fyri sovikamarshurðini. Roykvarnari skal kunna hoyrast í øllum kømurum, og eru kømurini langt frá hvørjum øðrum, eiga fleiri roykvarnarar at verða settir upp.*
- *Set ein roykvarnara upp í hvørjum enda á einum longum gangi.*
- *Set ikki ein varnara beint út fyri einari køkshurð ella baðirúmshurð – Osi frá steiking, heitum vatni o.t. kann, ótilætlað, seta varnaran í gongd.*
- *Set ongantíð ein varnara nær upp at einum ventilatiónsopi. Trekkur kann forða roykinum at seta roykvarnaran í gongd.*

Roykvarnarar bjarga lívum!

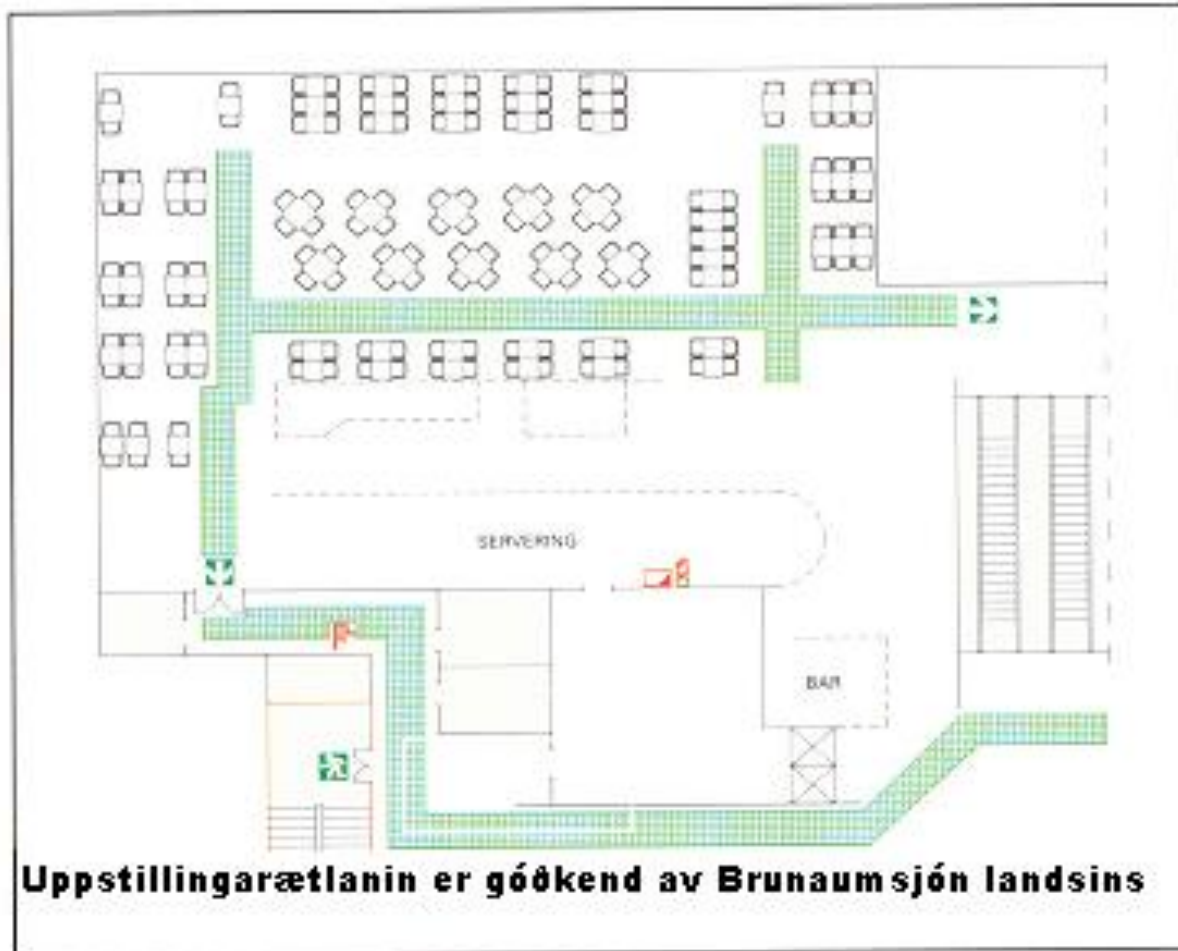


Rýmingarleiðir

Neyðútgongdir

Fyri greitt at sleppa út úr einum høli, eigur tú at kanna rýmingarumstøðurnar í einum bygningi, sum tú ikki kennir, m.a. sjúkrahús, gistingarhús, samkomuhús, keypsmiðstøðir o.s.fr. Á slíkum støðum og eisini umborð á skipum eru vanliga upphongdar rýmingarvegleiðingar.

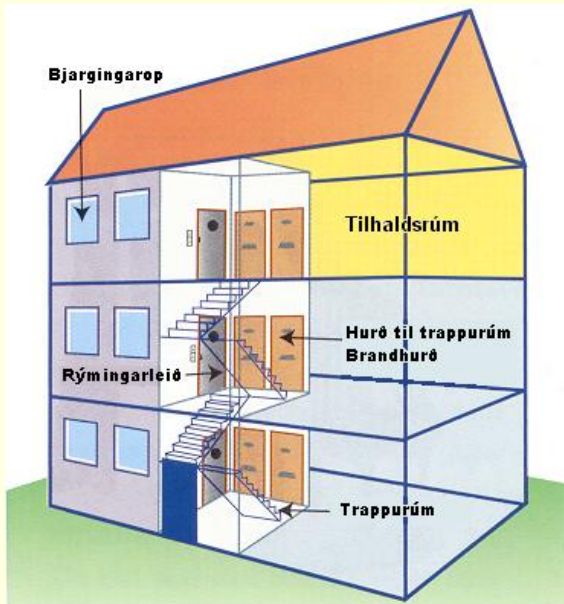
Fyribyrging



Til at kunna seg:

- Nýt nakrar minuttir at lesa vegleiðingarnar
- Kunna teg um ávaringarskipanirnar á staðnum
- Kunna teg eisini um hvar sløkkiútgerðin er og
- Hygg eftir hvar rýmingarleiðirnar eru

Fyribygging



Men það er ekki nóg mikið bara at kunna seg um, hvar rýmingarhurðin er. Það er eins umráðandi at vita, um hon er í lagi (virkar). Ein rýmingarhurð, sum er læst ella sperrað, er onki verd.

Minst til: Lyftur mugu ekki nýttast, tá ið eldur er í.

Trappan er mest týðandi rúmið í húsinum

Um trappan verður sperrað av royki og eldi, er stöðan longu hættislig.

Trappurúmið er sum ein skorsteinur, ið dregur eld og royk uppeftir. Kyknar eldur í kjallaranum, fer heitur roykur og gassevni upp gjøgnum hæddirnar. Það fyllist við hesum roykinum, sum eisini er sera eldfimur.

Ansa hesum

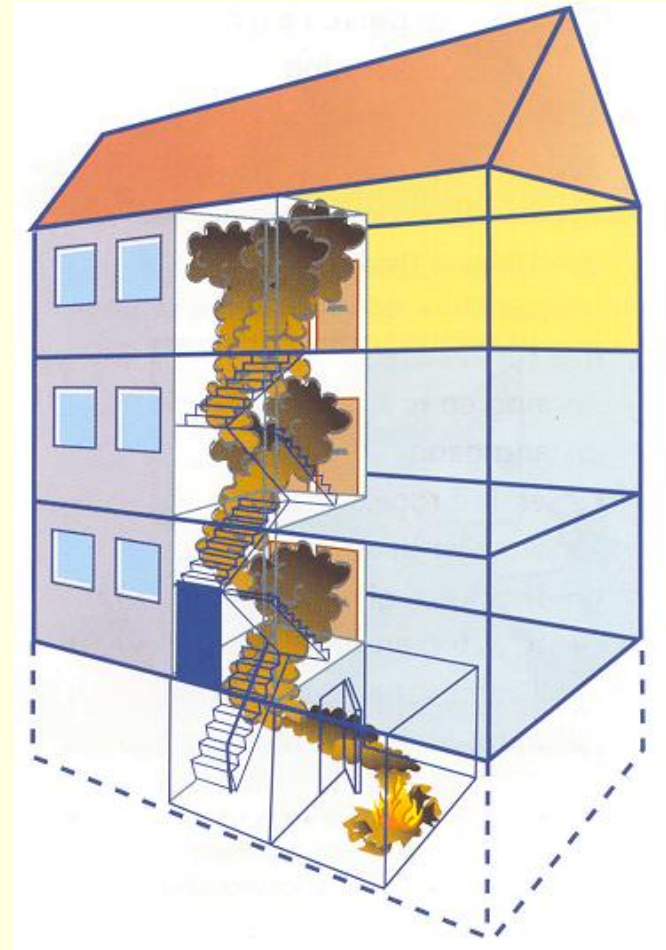
Verður tú var/ur við eld í kjallaranum, lat so, um það er gjørligt, hurðina til kjallaran og trappurúmið aftur. Kemur eldur í í tínari íbúð, skalt tú lata hurðarnar aftur eftir tær, men læs ekki, sjálvst um tú fert út úr íbúðini ella húsunum. Royn at forða fyri, at eldur kann koma í gangirnar og serliga í trappurúmið, við at beina leyst tilfar, órudd o.a. sum kann brenna, burtur úr hesum viðkvæma økjum.

Til tess at forða fyri skjótari eldspjæðing og fyri at gera eitt møguligt slökkjarbeiði so lætt sum møguligt, kanst tú seta í verk hesi fyribyggingandi tiltøkini:

Fyribyrging

- *Lat hurðina til kjallarin verða aftur.*
- *Rudda í goymslurúmi, kjallarárumi og tilílikum stöðum og bein burtur óneyðugt tilfar, sum kann brenna ella sum lætt festir í.*
- *Kjallarár og goymslurúm eiga at vera læst og væl umsitin.*
- *Hav slökkiútgerð á stöðum, sum eru sjónlig og sum eru lótt at koma fram at.*
- *Latið atkomuvegir til slökkiliðið verða lætt tilgongiligir..*

Tey flestu av hesum tiltøkum eru við til at minka um bæði eldsbrunar og eld- og roykspjaðing.



Slökking

Slökking við at køla

Hví vatn?

Vatn er gott slökkievni, tí virknið er so sera *kølandi*.

Hitin frá eldinum fær vatnið til at dampja, og tað er hetta, sum er tað *kølandi* virknið. Vatn er tað besta at slökkja við, um eldur er í fóstum evnum, so sum træi, pappíri, toyi, plastikki, innbúgv og tílíkum.

Vatn má ikki nýtast til at slökkja í el-innleggingum við.

Far niður í knæ og aka so nær tí, sum brennur, sum rímiligt og ráðiligt er. Tað slepst nok so nær eldinum, tí roykur, login og heit luft fara uppeftir. Sroyta vatn á sjálvst tilfarið, sum brennur – ikki á logarnar, sum stinga uppúr. flyt vatnstráluna frá síðu til síðu, so at alt tað brennandi tilfarið verður kølt (sløkt). Ein havaslanga ella kjallaraslanga eru sera góð slökkiamboð at hava í øllum húsarhaldum, men tær skulu vera lættar at koma til, tá ið tørvur er á tí.



Eldur í innbúgv

Eldur er í einari pappírskurv, sum stendur við eina gardinu. Tilfarið, sum kann brenna, verður beint burtur, við at toga gardinuna til síðis, so at eldurin ikki festir í hana, aftaná kann eldurin slökkjast við køving ella køling.

Um bert ein spann av vatni er tøk - skal vatnið slettast á við hondini. Stoyt ikki alt, sum í spannuni er á eldin ísenn - tí tað mesta rakar við síðuna av.

Ein vatnspjadar, til at væta plantur ella strúkitoy við, kølir væl smáar eldar. Ein sodavatn, sum verður væl rist og síðan nýtt til at sroyta á eldin við, kann eisini slökkja ein lítlan eld, tá ið skjótt skal berast at.

Slökking

Slökking við at køva

Hví køving?

At køva ein eld er ofta tann skjótasti mátin at slökkja smáeldar.

Útgerð til hetta er sum oftast við hondina – so sum teppi, jakkar, pútur o.t. Við køving forðar tú eldinum í at fáa luft.

Hann minkar og kódnar.

Tó kann vera trupult at køva glóðir. Eftir at hava køvt eld í viði, pappíri, toyi, innbúgvum og tilíkum fóstum evnum, skal altíð “eftirslökkjast” fyri at tryggja sær at eldurin ikki kyknar upp aftur..

Brandteppi



Brandteppi

Eitt brandteppi er gjørt úr tilfari, sum ikki kann brenna.

Brandteppið brúkast til:

- Smáir eldar í løgi (olju ella heitum feitti).
- Til at verja fólk ímóti hita.
- Minni eldar í fóstum tilfari, tá ið eftirsløkt verður við vatni.
- Minni eldar í el-tólum og motorum.

Tak í ovaru hornini á teppinum við handarbakinum móti teppinum, halt fast við tumlunum, brett hondunum á og verj hendurnar.



Ansa eftir stikkflámmum

Verj andlitið. Halt teppinum framman fyri kroppin sum ein skjöldur - so ert tú vard/ur ímóti stráluhita og neistum, meðan tú nærkast eldinum.



Legg teppið yvir tann brennandi lutin og balla væl rundan um hann.



Lyft varliga eitt sindur av teppinum at vita, um eldurin er sløktur. Tak teppið spakuliga uppav, eins og tað varð lagt á, soleiðis at tú ert vard/ur av teppinum, um eldurin ikki er heilt sløktur.

Slökking

Eldur í fólki

Um vatn er við hondina:

Um eldur kemur í klæðini, er vatn tað týðningarmesta og rættasta slökkievnið.

Fá tað brennandi fólkið niður at liggja, so logarnir ikki koma at andlitinum og holdinum annars. Slökk eldin við vatninum. Tak leyst toy oman av

tí, sum er brent, og køl við

vatni, til tann brendi er komin undir læknahond.

Eldur leitar altíð uppeftir. Tí skal eitt fólk, sum eldur hevur fest í, altíð leggjast niður, so logar og roykur fara burtur frá andlitinum.



Brandteppi

Tá ið eitt teppi verður lagt um fólkið, skal tað leggjast tætt um hálsin. Fyri at køva eldin, skalt tú trýsta á teppið og altíð burtur frá høvðinum og niðureftir. Um tú klappar á teppið, so kann tað nørta um eldin við at luft kemur til.

Tak teppið av aftur skjótt aftaná, at eldurin er sløktur, og byrja beinan vegin at køla við vatni.

Um einki vatn er at fáa



Legg fólkið niður, so at logar ikki koma at høvðinum



1) Køv eldin við einum teppi, jakka ella tilíkkum. fá logarnar fyrst burtur frá andlitinum ella rulla fólkinum runt á undirlagnum.



2) Bein toy og teppi burtur frá tí brenda økinum, so skjótt eldurin er sløktur.
3) Fá fatur í vatni ella aðrari óskaðiligari vesku og køl tað brenda umráðið.
4) Halt áfram við kølingini, til pínan er horvin, ella tann brendi er komin undir læknahond.

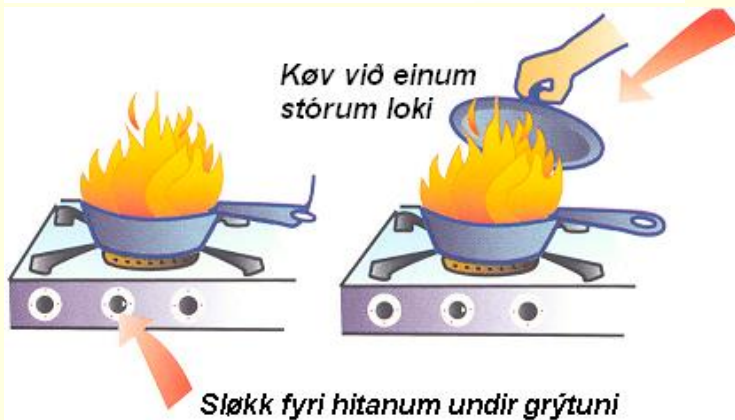
Slökking

Eldur í feitti

Eldur í innbúgvi

Slökkist best við vatni. Um vatn ekki er tækt, so көv eldin við einum teppi, einari pútu ella líknandi - dekkja alt tað brennandi umráðið til.

Eldurin kann kykna upp aftur, um tað, sum dekkjað er við, verður tikið ov skjótt av aftur. Tað er neyðugt at eftirslökkja við vatni.



Kөv við einum störum loki

Slökk fyri hitanum undir grýtuni

Tá ið eldur er í pannuni ella feittgrýtuni, skal øll grýtan ella pannan dekkast til, annars kann eldurin ikki көvast. Tá ið eldur er í "frityrugrýtini" legg so eitt lok á, sum dekkar alla grýtuna. Lokið kann eisini nýtast sum verja, tá ið tú nærkast eldinum. Lokið skal leggjast vatnrætt á fremsta part av grýtuni og førkast síðan inn yvir grýtuna, til lokið liggur á grýtuni og көvir eldin. Slökk hitan undir grýtuni. Fyri at eftirkanna, um tað framvegis logar, skal lokið førkast spakuliga vatnrætt útav grýtuni, og um eldurin kyknar upp aftur, skal tað førkast inn yvir aftur.

NÝT ONGANTÍÐ VATN TIL AT SLÖKKJA ELD Í FEITTI ELLA BRENNANDI LØGI

Vatn í brennandi frityrugrýtu, fondue, steikipannu ella vesku, sum kann brenna, merkir ógvusliga dampspreiing, sum slongir tann brennandi lögín út úr grýtuni, við vanda fyri álvarsligum fólkaskaða, og vanda fyri eldsþjaðing.



FLYT ONGANTÍÐ TA BRENNANDI PANNUNA ELLA GRÝTUNA

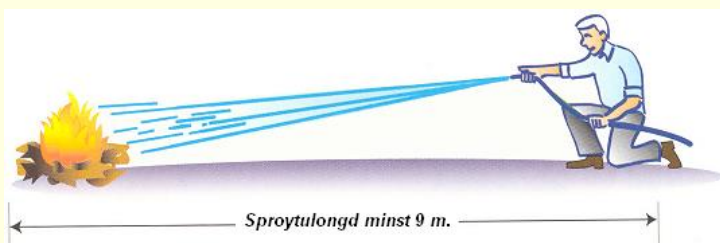
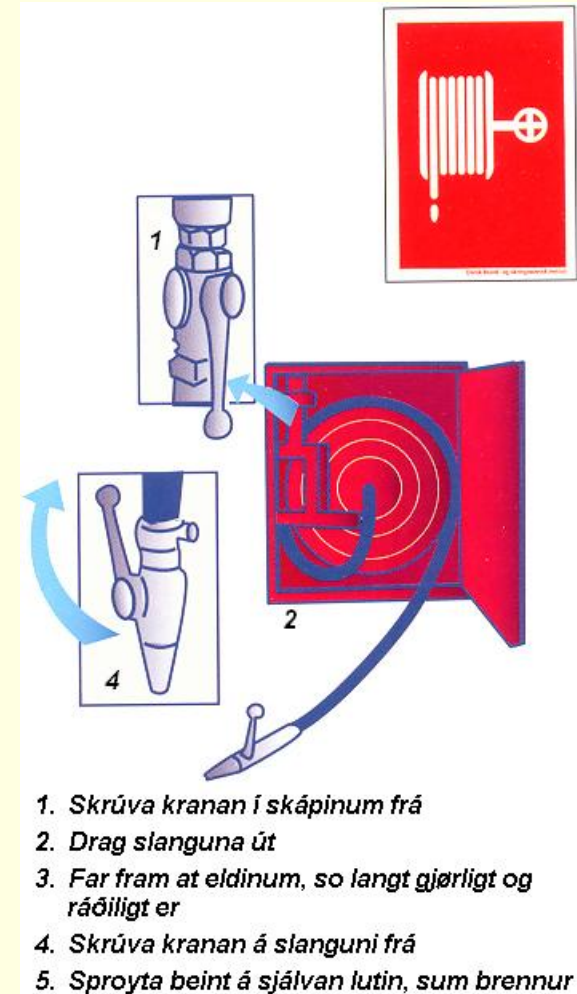


Slökking

Hondslökkiamboð

Brandslanga, sum vatn altíð stendur til

Ein brandslanga, sum vatn altíð stendur til, er ein slanga, sum er gjørd uppá eina rullu, sum kann svinga út úr einum skápi. Í innara enda í skápinum er ein krani, sum hefur samband við vatnsskipanina í húsinum. Á endanum á slanguni er eisini ein krani. Tá ið slangan skal brúkast, skal tann innari krani skrúvast frá fyrst. Tað eru slanguskáp, sum lata upp fyri vatninum av sær sjálvum, tá ið slangan verður drigin út. Slangan er vanligi 25 m long. Á slanguni er ein tútur, “strálurør”, oftast við trimum innstillingum: *Frá/fyri – samlað strála – spjeidd strála.*



Fyrimunir

- Vælegnað til at slökkja eld í fæstum tilfari við, sum pappír, træ, toy o.s.fr.
- Stór vatnnøgd 20 - 30 litrar um minuttin.
- Vatnstrálan kann stillast til at vera samlað ella spjadd.
- Óavmarkað mongd av vatni.

Vansar

- Vandir fyri vatnskaða.

Slökking

Vatnslökkjari við trýsti

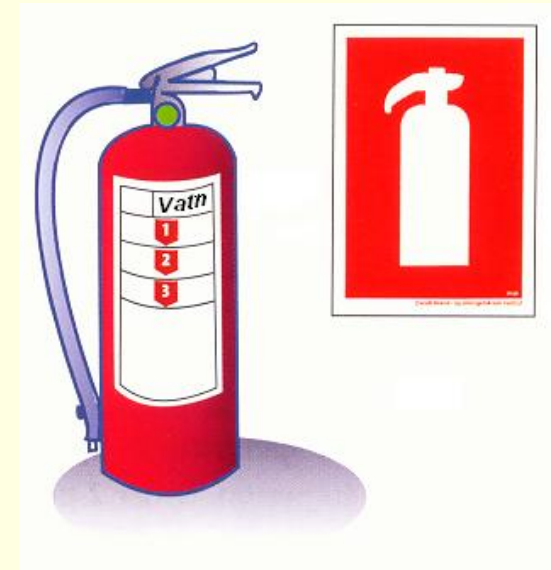
Ein vatn/trýstslökkjari er ein stálflöska við 9 l av vatni, sum er undir trýsti t.e. at vatnið verður trýst út úr fløskuni. Trýstið sæst á einum trýstmálara ("manometri").

Fyri at sroyta við vatni, skal ein splitta takast úr, og handtakið trýstast niður. Fyri at steðga vatninum, skal handtakið bert sleppast aftur.

Vatnslökkjarin hevur eina brúkstíð upp á minni enn 1 min, so er hann tómur. Orsakað av tí stuttu brúkstíðini er umráðandi, at tú ikki byrjar at sroyta, fyrr enn tú ert so nær eldinum sum

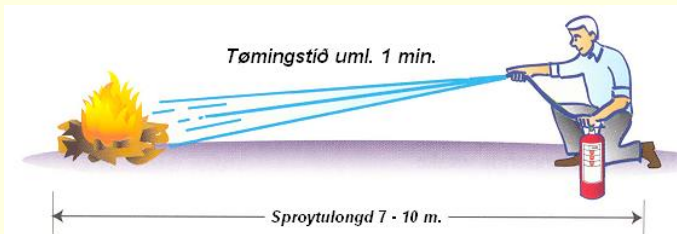
Tá slökkjarið er

gjørligt og ráðiligt er. Sroyta á tað brennandi tilfarið, og flyt slanguna frá síðu til síðu. Gev tær far um at eftirslökkja til eingin glóð er eftir.



Nýtsla

1. Slít seglið við at snara segltráðin av.
2. Toga splittuna úr.
3. Far at eldinum, -so nær sum ráðiligt er.
4. Miða eftir tí brennandi tilfarinum við slanguni.
5. Trýst handtakið niður og sroyta, til eldurin er sløktur.



Fyrirminir

- Góður at slökkja gløður í føstum tilfari, so sum trø, pappír og toy.
- Góð sroytulongd.
- Lættur at brúka.

Vansar

- Avmarkað vatnmongd

Slökking

Pulvurslökkjari

Ein pulvurslökkjari er ein stálflöska við serligum pulvuri í, sum verður trýst út við luft. Pulvur-slökkjarin fæst í ymsum støddum frá 2 kg og uppeftir. Teir flestu pulvurslökkjararnir hava handtak at lata upp og aftur.

Pulvurslökkjarar við BC pulvuri eru ætlaðir til eldar í tilfari í flokki B og C so sum:

- Motoreldar
- Eldar í lögum (eldfimum veskum)
- Eldar í gassi
- Eldar í vanligum el-innleggingum

Til eld í føstum tilfari, sum m.a. timbri, pappíri ella toyi, skal nýtast ein pulvurslökkjari við frámerkinum ABC, sum hevur eginleikar til eisini at slökkia glóðir

Undir slökking

Far so nær eldinum sum gjørligt, undan vindinum. Legg eitt pulvurskýggj yvir tilfarið, sum eldur er í, við skjótum feiandi rørslum. Miða eftir nærmasta kanti á eldinum og gev tær far um uppsroyting.

Gev tær far um tað sera stuttu brúkstíðina. Um eldurin ikki er heilt sløktur, tá ið pulvurslökkjarin er tómur, vil hann skjótt kykna aftur til tað, hann var, áðrenn slökkingin byrjaði.

Smáir eldslökkjarar muna einki, tá ið talan er um eld í bili við heitum motori, bensini og heitari olju.



Fyrimunir

- Stór og góð slökkievni
- Vælegnaður til eld í gassi og í eldfimum lægi
- Lættur at brúka

Vansar

- Stórt eftirfylgjandi reingerðingsarbeiði
- Oyðileggur el- og EDV-útgerð

Slökking

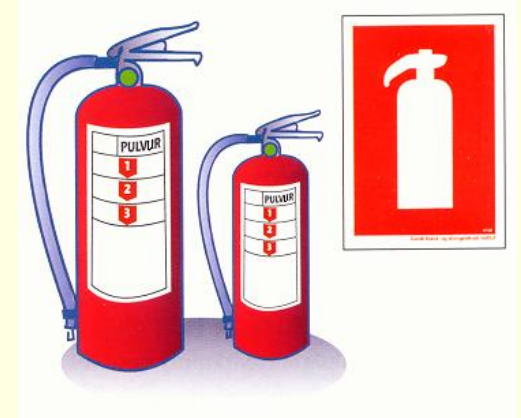
Pulvurslökkjari

Nýtsluvegleiðing

- *Slít seglið við at snara segltráðin av.*
- *Toga splittuna úr.*
- *Far at eldinum, -so nær sum ráðiligt er.*
- *Miða eftir tí brennandi tilfarinum við slanguni.*
- *Trýst handtakið niður og sroyta, til eldurin er sløktur.*

Brúkstíð: 2 kg./6 til 12 sek. – 6 kg./9-14 sek. og 12 kg./20 sek.

Sproytulongd: 2 kg. mest 6 m – 6 kg. 6-8 m og 12 kg. mest 8 m.



Slökking

Kolsýruslökkjari

Kolsýruslökkjarin (CO₂) er fullur av "koldíoxíð" (kolsýru) undir stórum trýsti. Tá ið koldíoxíðið verður latið út úr slökkjaranum, verður tað fyri trýsttapi og einari ógvusligari fordamping. Tað hevur í summum førum við sær, at ein partur av koldíoxíðinum frystir til kolsýrukava, sum er -78o C.

Høvuðsvirknið við CO₂-slökkjaranum er køving, tí koldíoxíðið treingir burtur luftina t.e. súrevnið (iltina). Ein kolsýruslökkjari kann brúkast í fleiri umførum.

CO₂ hevur tann fyrimun, samanbórið við pulvur, at tað dálkar ikki frá sær.

Tí er tað vælegnað til at slökkja í elektriskum tólum, sum EDV-útgerð, el-talvum og vanligum el-innleggingum, Slökkidygdin til eld í fóstum tilfari er vánalig.

Kolsýruslökkjarar eru bestir til at slökkja eldar í flokki B og C sum:

- *Smáar eldar í lögum (feittgrýtum o. t.)*
- *Eldar í el-innleggingum*

Tá sløkt verður

Far so nær at eldinum, sum tað er gjørligt og ráðiligt – og undan lotinum. Boygg teg framyvir og spræn yvir alla ta brennandi flatuna. Far tó ikki ov nær tí, sum brennur, so at eldur ella lögur ikki skal stökka upp á teg.



Fyrimunir

- Vælegnaður til eld í ravmagnsinnleggingum og minni eldum í løgi
- Lættur at brúka

Vansar

- Vánaliga ávirkan á eld í fóstum tilfari (gløðandi)
- Kann gera álvarsligan frostskaða, um sroytað er á fólk
- Má ikki nýtast í trongum afturlatnum rúmum

Slökking

Nýtsluvegleiðing

- Slít seglið við at snara segltráðin av.
- Toga splittuna úr.
- Far at eldinum, -so nær sum ráðiligt er.
- Miða eftir tí brennandi tilfarinum við slanguni.
- Trýst handtakið niður og sroyta, til eldurin er sløktur.

Ansa eftir: Vend ikki sløkkjaranum móti fólki – tey kunnu fáa frostskaða. Í smáum afturlatnum rúmunum kan koldioxiðið vera vandamikið fyri fólk, tí tað treingir súrevnið (iltina) burtur.

Brúkstíð: 2 kg / 11-12 sek – 6 kg / 16 sek.

Sroytulongd: 2 kg / 3-4 m – 6 kg / 3-4 m.



Sløkking

Viðlíkahald av handsløkkjarum

Tað verða framleidd nógv ymisk sløg av handsløkkjarum, sum skulu brúkast á ymsan hátt. Kunna teg um, hvussu ein ávísur sløkkjari skal brúkast, tí tá á stendur, er eingin tíð at lesa nýtsluvegleiðingina. Kunna teg á arbeiðsplássinum og aðrastaðni, har handsløkkjarar hanga og standa – og les nýtsluvegleiðingina.

Sløkkjarar við sløkkartilfari undir trýsti (vatnsløkkjarar, pulvursløkkjarar og kolsýrusløkkjarar) skulu vera av góðkendum slagi sambært DS/EN 3 ella DS 2120 og teir skulu vera merktir, til hvørjar eldflokkingar teir eru best egnaðir til. Sløkkjarar við vatni, skulu ikki setast har tað frystir – ella vera av frosttryggum slagi.

Allir sløkkjarar skulu eftirhyggjast árliga av brúkaranum. Merkjast skal á teir, nær teir eru eftirhugdir. Hygg eftir, um fløskan, manometur, slanga, splitta og segl eru í lagi. Trýstmálari skal serliga eftirhyggjast. Um seglið er slitið, ella sløkkjarin hevur verið í brúki, skal hann

í góðkendum verkstaði.

dum verkstaði 5. hvørt ár.

hvørt ár.

Minst til:

Forseglingin skal vera heil.

Manometrið í grønum øki.

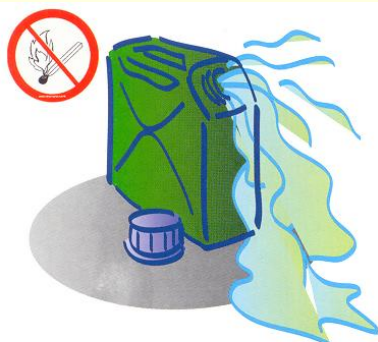
***Eldsløkkjari, sum ikki er í lagi,
gevur falskan tryggjeika***

Sera vandamikið

Eldfimur lögur

Festir tú í pappír ella timbur, so logar eldurin at kalla hóvliga. Festir tú í ein svávpulvur inni í einum rúmi, har bensin er stoytt niður, er vandi fyri spreinging. Tað er dampurin, sum brennur!

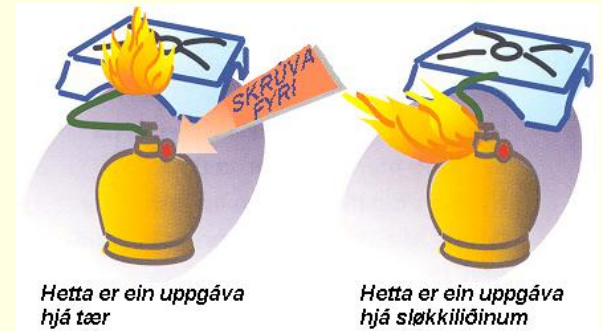
Eitthvørt tilfar, sum kann brenna, gevur frá sær gass ella osa. Tá dampirnir verða hitaðir nógv gerast teir eldfimur. Tá pappír brennur, gevur tað í fyrstuni frá sær eitt lítið sindur av gassi. Bensin gevur harafturímóti frá sær stóra mongd av gassi longu við vanligum stovuhita. Tá ið hesin dampurin blandast við luft, og ein neisti, høgur hiti ella opin eldur kemur at teimum, festir í dampin, so ein spreinging verður.



Einans 3% av bensindampi í luftini kann geva eina blanding sum kann brenna.



Trýstfløskur skulu beinast burtur, tá ið eldur er í.



Hetta er ein uppgáva hjá tær

Hetta er ein uppgáva hjá sløkkiliðinum

Gass

Luft, sum verður upphitað, víðkast. Um ein trýstfløska (t.d. gassfløska) verður fyrri upphiting, er vandi fyri, at hon spreingist, tí at trýstið í fløskuni verður meiri enn tangin tolir. Tí skalt tú halda tær burtur frá øllum trýstfløskum (tangum) í økjum, har eldur er í. Ávara onnur um vandan og lat sløkkiliðið um at sløkkja. Tað besta er um tú kanst beina trýstfløskurnar burtur, áðrenn hitin kemur at teimum.

Um eldur stendur úr eini gassfløsku (eldur í flokki C), kann hann verða sløktur bert við at skrúva kranan fyrri ella við at nýta ein pulvursløkkjara.

Eldur í krananum ella trygdarventilinum eyðkennist av, at ein logi stendur út frá teimum. Login kann vera lítil ella stórur, alt eftir hvussu lekin er. Í hesum føri skalt tú lata sløkkiliðið um at sløkkja.

Sera vandamikið

El-innleggingar:

Brek og ólag í elektrisku innleggingunum kunnu elva til skammlop og eldsbruna.

Tí hefur tað týdning, at allar elektriskar innleggingar verða gjørdar av fakfólki undir ábyrgd, og at elektrisk tól verða sløkt aftan á nýtslu.

Kemur eldur í eitt elektriskt tól, sløkk tá kontaktina fyrst og toga stikkið úr. Vatn má ikki nýtast at sløkkja við, fyrr enn streymurin er avbrotin. Er talan um størri elektriskar innleggingar, skal nýtast ein kolsýrusløkkjari.



Góð ráð:

- Sløkk øll elektrisk húsarhaldstól tá ið tú ert burturstaddur/-stødd ella tá ið tú svevur.
- Virkar eitt elektriskt tól ikki sum tað eigur ella gerst ov heitt, eisini í stikkinum, so sløkk. Send tólið til umvælingar, áðrenn tú brúkar tað aftur.
- Bind ikki ov mong tól og lampur í somu stikkontakt.
- Ansa eftir, at sjónvarp, køliskáp, telda o.s.fr. ikki standa so trongt, at tey ikki sleppa av við hitan.
- Ansa eftir, at ikki rottur og mýs koma at gnaga hol á el-innleggingarnar, - serliga í úthúsum, summarhúsum og har, sum fólk vanligi ikki eru.



Kaffimaskinur

Minst til at sløkkja kaffimaskinuna eftir nýtslu. Far ongantið frá eini kaffimaskinu, sum er tundrað. Gamlar kaffimaskinur kunnu gerast í ólagi við vanda fyri skammlopi, so at álvarsligur eldur kyknar sum avleiðing av hesum.

Halogenlampur

Halogenlampur krevja varsemi. Ein Halogenlampa kann blíva yvir 5000 C heit og kann verða ein veruligur eldsvandi. Hitin frá eini halogenlampu er so mikil, at hann kann festa eld í pappír eftir fáum sekundum. Somuleiðis kann eldur kykna í toyi eftir lítlari løtu. Tí skulu halogenlampur altíð vera settar í tryggan fráleika frá øllum eldførum tilfari.

Summar halogenlampur hava ámerking, sum vísir, hvussu langt tær skulu setast frá tilfari, sum kann brenna. Hesi mát skulu altíð haldast.

Sera vandamikið

Opin eldur

At nýta opnan eld í gerandisdegunum kann hava brunavanda við sær, um vit ikki eru nóg ansin. At vera óvarin, bara eina lítla løtu, kann enda galið.

Livandi ljós

Stearinljós eru ofta atvoldin til eld. Tí er tað týðningarmikið at hava hesi fyribyrjandi tiltøk í huga.



Góð ráð:

- *Far ongantíð út úr einum høli, har stearinljós brenna.*
- *Set ongantíð eitt stearinljós í nánd av tilfari, sum kann brenna so sum gardinum, tíðindabløðum o.s.fr. ella undir eitt skáp ella eina bókahill.*
- *Flyt ikki ljós, meðan tað logar.*
- *Ansa eftir fýrfatsljósum og legg ella set tey í opnan haldara, staka ella skál sum ikki kunnu brenna. Set ikki ov nógv ljós saman í ein trunka.*
- *Brúka ikki óstabilar, ótryggar ljósastakar, og tryggja tær, at ljósið situr so fast, at tað ikki koppar.*
- *Ansa eftir ljósmanchettum úr pappíri og plastikki, og sløkk ljósið áðrenn tað er brent niður, einar 4 cm til manchettuna.*
- *Ansa eftir ljósum, sum eru lögð við gulli, silvur ella kopari. Metallið, sum pyntað er við, kann vera úr tilfari, sum eldur festir í og gevur stóran loga.*

Sera vandamikið

Sigarettir

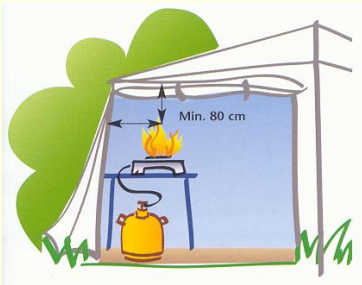
Tað er av týðningi, at roykjarar ansa eftir sigarettini, so hon ikki festir í annað tilfar. Um tú missir sigarettina ella eina glóð, niður í eina sofu, so liggur hon har og anir í langa tíð og kann geva frá sær deyðiligan royk og kolsúrni (Koliltu) sjálvt áðrenn eldur logar. Tað er týðningarmikið at ansa væl eftir við sigarettini, meðan tú roykir.



Góð ráð:

- *Royk ongantíð í songini.*
- *Alkohol og heilivágur ger teg dølskan og óansnan, so tú ikki varnast, um tú missir eina glóð.*
- *Nýt stór og djúp øskubikør.*
- *Stoyt vatn á øskuna og stubbarnar, áðrenn tú tømir øskubikarið, ella bíða við at tømja tað til dagin eftir.*

Sera vandamikið



Tjalding

Brunatryggin er sera týðandi á einum tjaldstaði, tí eldur í einum kampingvogni ella einum tjaldi kann breiða seg óhugnaliga skjótt.

Góð ráð:

- Set tjald ella kampingvogn nóg langt frá grannanum, og við í minsta lagi 3 m sínámillum fráleika.
- Kunna teg um trygðarásetingarnar á tjaldstaðnum, og hvar nærmasta slækkiútgerð stendur.
- Ver varin, tá ið tú kyndir opnan eld, eitt nú gasskókara. Set hann ikki ov nær tjaldinum ella kampingvogninum.
- Hav altíð onkra slækkiútgerð í nánd og til reiðar, t.d. ein dunk ella spann við vatni ella ein 6 kg pulvurslökkjara.
- Tryggja tær, at familja og vinir kenna hesi ráð, og at tey vita, hvussu tey skulu bera seg at, um eldur kemur í.



Havagrill

Eitt grillkvöld við familju og vinum er hugnaligt, men nógv gloyma tað neyðuga varsemið, tá ið tey grilla og tað hevur hvørt ár við sær, at bæði børn og vaksin fáa álvarsamar brunaskaðar.

Góð ráð:

- Nýt turrspritt og tílíkar kubbar at kynda við.
- Stoyt ongantíð eldfimar lögir yvir eina heita grill at kynda uppafur við, og set ongantíð t.d. eina opna sprittfløsku nær einari heitari grill.
- Lat ongantíð børn vera einsamøll í nánd av einari heitari grill.
- Hav altíð onkra slækkiútgerð í nánd og til reiðar, t.d. eina havaslangu, eina spann við vatni ella ein 6 kg pulvurslökkjara.
- Ver varin, um tú ert í víðum summarklæðum og fæst við grillina.
- Tryggja tær, at øskan er heilt sløkt og køld, tá ið tú koyrir hana burtur. Stoyt um neyðugt vatn á hana.

Sera vandamikið

Einnýtisgrill

Einnýtisgrillin er um at vera heilt vanlig, men hon er eisini vandamikil. Tann bakkin, sum kolið er í, verður ógvuliga heitur og nærur ikki til at flyta. Um bakkin stendur á onkrum, sum kann brenna, er vandi fyri, at tað festir í undirlagið.

Eftir at liðugt er at grilla, ganga fleiri tímar, áðrenn øskan er køld. Tryggja teg móti eldvanda við at stoyta vatn í bakkan, áðrenn tú beinir hann burtur.

Grillar tú úti, oman á sandi ella eyri, so lat vera at grava grillina niður í sandin ella vøllin, tá hon skal beinast burtur.

Grillin verður verandi heit í langa tíð, og hon hitar eisini sandin upp. Um onkur stígur á staðið, er vandi fyri, at brenna seg álvarsliga.

Eldur í akfari

Tað er sjáldan, at eldur av sær sjálvum kemur í ein bilmotor, men um tað hendir, er møguligt at slökkja eldin, um tú bert teg rætt at. Hav tí altíð ein 6 kg pulvurslökkjara liggjandi framman í bilinum. Skal farast aftur í viðførirúmið eftir slökkjaranum, kann tað vera ov seint. Pulvurslökkjarin skal vera í minsta lagi 6 kg av slagnum ABC, um hann skal gera røttu nyttuna. Kemur eldur í ein bil í ferðsluóhappi, og tað festir í bensinið, kann tað gerast heilt álvarsamt, og tá ger ein lítill pulvurslökkjari onga nytta. Í slíkum førum er tað slökkiliðið, sum skal slökkja eldin.

Verður tú varur við royk ella loga í motorrúminum á bilinum, skalt tú støðga við vegjaðaran og slökkja motorin.

Síðan eru ráðini hesi

- *Fá øll út úr bilinum.*
- *Tak pulvurslökkjara, slít seglið og tak splittuna úr.*
- *Lat motorhjálmin upp, men lyft ikki lúkuna upp. Á henda hátt forðar tú eldinum at fáa luft, tí annars nærast hann enn meir.*
- *Lyft lúkuna eitt lítið sindur uppfrá – til láskrókurin heldur ímóti – og spræn pulvur inn í motorrúmið.*
- *Sproyta í einum allastaðni í motorrúminum.*
- *Heldur tú at eldurin er sløktur, kann motorhjálmin latast heilt upp. Statt við síðuna av bilinum, so at hjálmin “skuggar” fyri, um stikklogar skuldu komið úr motorrúminum.*



Sera vandamikið



Eldur í virkisbygningi

Flestu virki eru viðbrekin fyri einum eldsbruna. Bæði maskinur og summar arbeiðsgongdir kunnu geva frá sær neistar og hita. Ofta eru goymslur við eldfimum tilfari.

Kaffimaskinan, sum ikki verður sløkt, upphópað órudd og eitt sindur av óansni kunnu skapa umstøður, so at eldur kann koma í.

Um eldur kyknar í einum stórum bygningi, kann hann gerast ógvusligur og hava við sær vanda fyri fólkalívi, virðismissi og missi av arbeiðsinntøkum.

Tað tekur tíð at byggja upp aftur eitt framleiðslustað, vørugoymslu, og at fáa virkseimið í gongd aftur.

Í hesum tíðarskeiðinum missir ein fyritøka inntøkur, starvsfólk og viðskiftafólk, sum kunnu verða trupul at fáa aftur.

Tað hevur stóran týdning, at starvsfólkið kennir teir grundleggjandi setningarnar fyri eldsløkking og hevur kunnað seg um, hvar sløkkiútgerðin er, og hvussu hon skal brúkast.

Eldur í eini fyritøku kann føra við sær mist arbeiðspláss.

Hav altíð í huga tey trygdartiltøk, ið eru galdandi, tá ið fyrverk verður skotið!



Fyrverk

Fyrverk kann elva til stóran brunavanda og skal tí goymast á tryggum stað og nýtast við umhugsni. Fyrverk má ikki goymast, har tað annars er vandi fyri eldi, og heldur ikki í nøgðum, sum kunnu hava við sær brunavanda fyri fólk og bygningar. Fyrverk skal goymast í minsta lagi 2 m. frá støðum, ið geva hita frá sær, og í minsta lagi 5 m. frá øðrum eldfimum goymslum og hitakeldum. Til heimanýtslu er loyvt í mesta lagi 5 kg. av fyrverki. At skjóta fyrverk skal eisini gerast við skili. Rakettir kunnu gera skaða, og skulu tí skjótast við ansni, so tær ikki fara av leið.

Fyrverk má ikki skjótast frá støðum, har annað fyrverk er, og heldur ikki frá støðum, har eldfimt tilfar verður goymt.

Uppgávur

Royndeg sjálfan

Fyri at vita, um hesar frágreiðingarnar hava fest seg, kanst tú "Royndeg sjálfan" við at loysa fylgjandi uppgávur.

Les hvørja uppgávu sær væl ígjøgnum, áðrenn tú svarar.

Gev tær far um, at tað kunnu vera fleiri svar til somu uppgávu.

2



Tú situr í hvílistólinum og roykir, tá ið tað bankar uppá. Áðrenn tú fert at lata upp, leggur tú sigarettina í eitt øskubíkar, sum stendur á armleninum. Tá tú kemur inn aftur í stovuna, er sigarettin dottin niður í stólin, og tað logar upp úr honum.

Hvørja raðfylgju hevði tú nýtt ?

- A: Kævt eldin við einum teppi
- B: Farið eftir vatni til at sletta á stólin
- C: Toga stólin burtur frá gardinunum og øðrum innbúgv

1



Tú gert nátturða. Telefonin ringir. Tú fert inn í stovuna at svara. Tá ið tú kemur aftur, logar í pannuni.

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Flutt pannuna av komfýrinum
- B: Slækt við at stoyta vatn á pannuna
- C: Slækt komfýrin og lagt eitt lok á pannuna

Uppgávir

3



Tú stendur einsamøll í stovuni við bakinum móti sofaborðinum, har livandi ljós standa. Eitt ljós festir í klæðini hjá tær, og tað kemur rættiligur eldur í.

Hvat hevði tú gjørt fyrst?

- A: Runnið til nærmasta vatnkrana og roynt at slækt
- B: Blakað teg á gólvið og fingið "trýst" eldin burtur
- C: Roynt at farið úr teimum brennandi klæðunum


Jólaaftan er familjan samlað um træið. Tú ert fyrivarin og hevur sett eina spann av vatni í stovuna. Eitt av ljósunum festir í greinarnar.

Hvussu vilt tú slökkja?

- A: Kasta eitt teppi yvir træið
- B: Stoyta eina spann av vatni yvir træið
- C: Sletta vatn úr spannini við hondini á greinarnar



Uppgávir



5

Tú ert heima saman við familjuni og stákast sjálvur uttanfyri við okkurt. Fyri einum hálvum tíma síðani tømdu tú øskubikarið í ruskposan undir køksborðinum. Har er eisini slangan frá gassfløskuni. Fløskan sjálv stendur aðrastaðni í húsinum. Tú leggur til merkis, at roykur kemur úr húsinum. Tá ið tú kemur inn, sært tú, at logar frá gasslanguni standa út undan køksborðinum.

Í hvørji raðfylgju hevði tú farið fram?

- A: Roynt at sløkt við kjallaraslanguni
- B: Latið ventilin aftur á gassfløskuni
- C: Tryggjað tær, at eingi fólk eru inni í húsinum
- D: Ringt til alarmsentralin og boðað frá eldsbruna

Uppgávur

6



Tú býrt í einum eldri húsum.
Hálvan tíma eftir, at tú hefur ruddað í kjallaranum,
leggur tú til merkis, at roykur kemur út gjøgnum
hurðargloppið til kjallaran.

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Latið hurðar og vindeygu í trappugongini upp fyri at fáa roykin út
- B: Latið kjallarahurðina aftur og varskógvað hini, sum eru inni
- C: Farið inn í roykin fyri at finna orsökina
- D: Ringt til alarmsentralin og møguliga gjørt hurðina váta

Uppgávur

Tey yngstu børnini spæla í kjallaranum ella úthúsinum, har tveir dunkar við bensini og ein gassflëska standa. Børnini hava eina svávuлдós og hava fest í nøkur bløð og nakrar klútar, og login stendur frá teimum. Børnini hoyrast skríggja

Hvørja raðfylgju hevði tú nýtt?

- A: Beint bensindunkarnar og gassflëskuna burtur*
- B: Sløkt við vatni*
- C: Bjargað børnunum út*



Uppgávur



8

Tú koyrir í bili og hefur eina løtu merkt bensinlukt. Knappliga sært tú royk koma úr motorrúminum. Tú steðgar við vegjaðaran, slökkir motorin og letur motorhjálmin upp og sær, at eldur er í motorinum. Tú hefur ongan eldslökkjara, men ein dunk av vatni og eitt teppi í bilinum.

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Køvt eldin við teppinum
- B: Latið hjálmin aftur
- C: Sløkt við at sletta vatn á eldin

Tú vaknar á einum hotellkamari og luktar royk. Tú verður bangin og gleppar hurðina. Roykur og eldur stendur ímóti tær.

Uppgávir

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Roynt at komið tær út í gangin, fyri ikki at brenna inni í kamarinum
- B: Latið hurðina aftur og ringt til móttøkuna og boðað frá eldinum
- C: Latið vindeygjað upp og rópt um hjálp
- D: Kølt hurðina. Stoytt vatn á hurðina og hildið hana váta



Á einum verkstaði arbeiðir tú við at vaska ein motor. Eitt ílát við petrolíum stendur við síðuna av tær. Starvsfelagin næst við fer at sveisa. Knappliga fer at loga í petrolíumsílatinum. Á verkstaðnum er vatnslanga, hond-eldslökkjari og eitt brandteppi.


Hvat hevði tú gjørt?

- A: Slækt við vatnslanguni
- B: Slækt við pulvurslökkjaranum
- C: Slækt við at leggja brandteppið oman yvir ílatið



Uppgávir

11

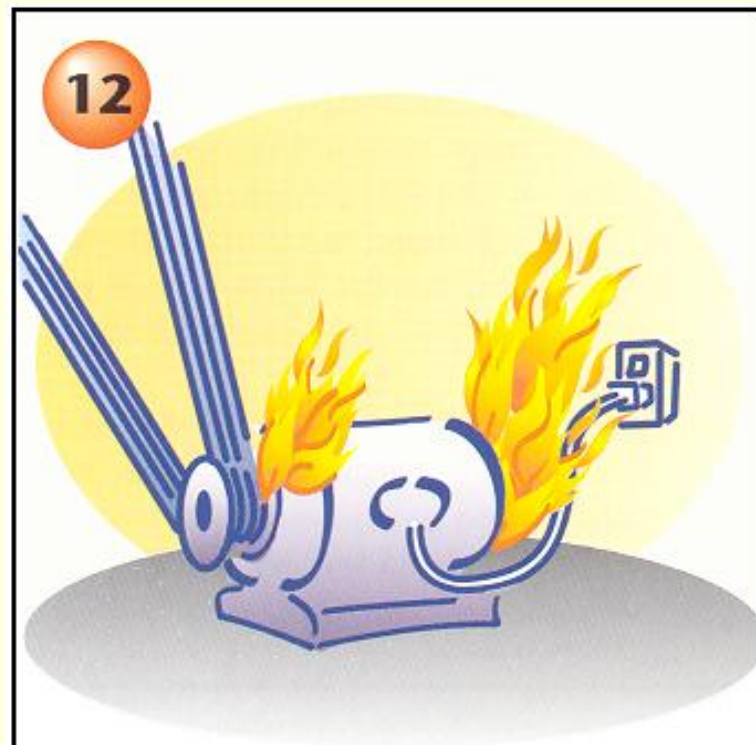


Á einum verkstaði arbeidir tú við eina maskinu. Nakrir neistar stökka yvir á ein dunga av óruddi, t.d. tvistar og klútar, sum eldur festir í. 5 metrar frá tær er ein spann við vatni, eitt slanguskáp og ein 6 kg pulvurslökkjari.

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Stoytt vatn á eldin
- B: Sløkt við pulvurslökkjaranum
- C: Sløkt við vatni frá slangurulluni

Uppgávur



Tú arbeiðir á einum verkstaði. Knappliga kemur eldur í ein el-motor. Motorurin stöðgar, og eldur kemur frá honum. Eldurinn er soleiðis, at tú ikki sleppur til avbrótaran at slökkja. Næst við er eitt slanguskáp, ein kolsýruslökkjari og nakrir sekkir.

Hvat hevði tú gjørt?

- A: Køvt eldin við sekkjunum*
- B: Sløkt við vatni frá slangurulluni*
- C: Sløkt við kolsýruslökkjaranum*

Uppgávir

Fleiri ymisk brunaviðurskipti

Hugsa um hvønn eldin sær, og tak síðani avgerð um, hvussu tú vilt bera teg at.

Eldur 1: *Ein sigarettglóð hevur fest í pappírskurvuna*

Eldur 2: *Øll sofan og gardinurnar loga.*

Eldur 3: *Grannaognin, sum er uml. 20 m. frá tínum húsum, brennur ógvisliga.*



Uppgávir

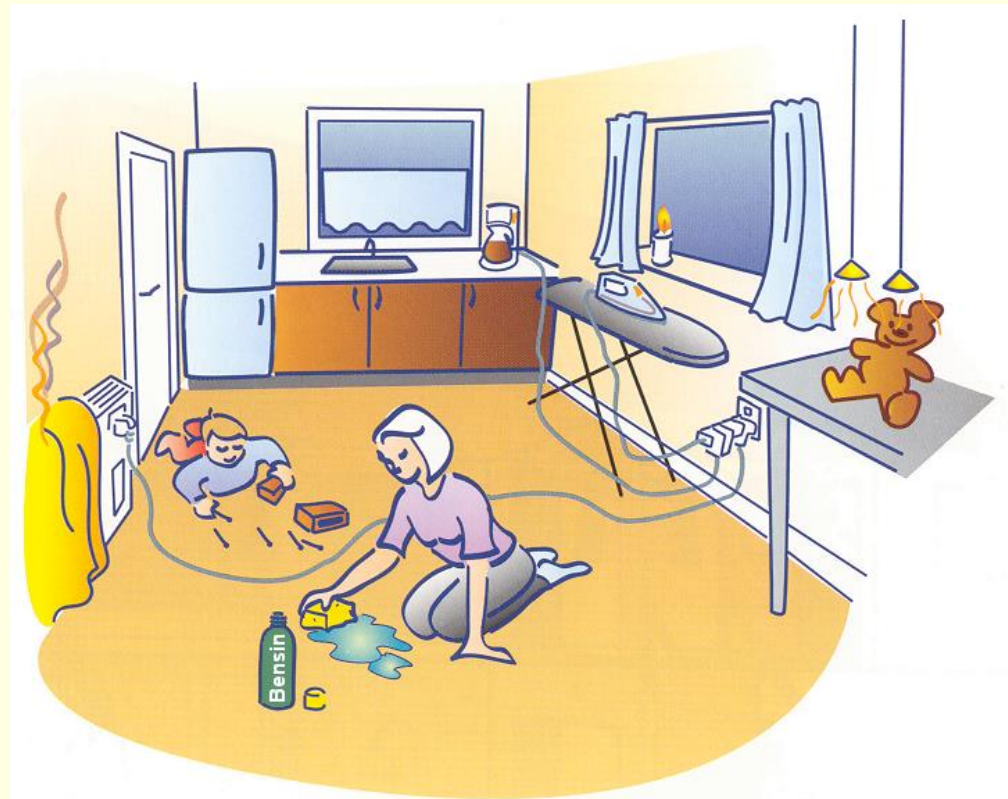
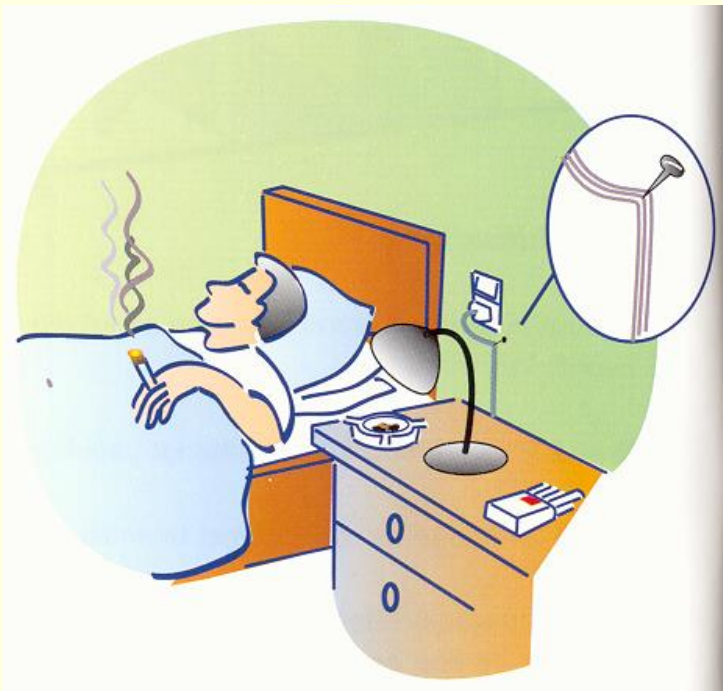
Hvar er ó-/tryggleikin?

Í hesum heftinum hevur mest verið víst á at sløkkja eld, men tað ber eisini til, at fyribygja, at eldur kemur í, um tú ert umhugsin við eldi, el-innleggingum og el-tólum.

Á myndunum er víst ein røð av umstøðum, sum ofta elva til, at eldur kyknar.

Ert tú nú so ”eldtryggur”, at tú kanst finna tær?

Á næstu síðu kanst tú kanna eftir, um tú hevur funnið vandastøðini og tær røttu loysnirnar.



Uppgávir

Úrslit

Royn teg sjálfvan:

1. C
2. C-A-B
3. B
4. C
5. B-C-D-A
6. B síðan D
7. C-A-B
8. A
9. B síðan C/D
10. B ella C
11. C
12. C

Eldur 2:

Um hitin er so nógvur, at tú ikki kanst koma nær at eldinum:

- ✓ *Lat stovuhurðina aftur*
- ✓ *fá fólk á ovaru hædd út*
- ✓ *tilkalla sløkkiliðið, ring 1-1-2*
- ✓ *køl útsíðuna á hurðini við vatni.*

Eldur 3:

- ✓ *Vek fólk á 2. hædd*
- ✓ *er sløkkiliðið ikki komið, -so ring 1-1-2*
- ✓ *lat øll vindeygu aftur fyri brandsmittu, eisini uppi á loftshæddini*
- ✓ *flyt gardinurnar og annað innbúgv, sum er í vanda fyri stráluhita*
- ✓ *set spannir við vatni í tey rúmini, sum venda ímóti eldinum.*
- ✓ *kanna eftir um húsalutir verða heitir, og um vandi verður fyri brandsmittu.*

Brunaviðurskiptini 1, 2 og 3

Eldur 1:

- ✓ *Toga gardinurnar frá*
- ✓ *legg ella blaka eitt teppi yvir pappírkurvuna*
- ✓ *sløkk glóðir við vatni. Hevur tú vatn hjá tær so sløkk beinanvegin.*

Uppgávur

Hvussu varin ert tú við eldi?

- 1. Livandi ljós er nær gardinunum.**
- 2. Strúkijarnið stendur beint á strúkibrettinum við leidninginum í stikkkontaktini.**
- 3. Stikkkontaktin er ovbyrjað av tólum, sum nýta nógvan streym.**
- 4. Bensin verður nýtt til at reinsa við, meðan livandi ljós og el-hitaovnur eru tendrað.**
- 5. Barnið spælir við sváulpinnar.**
- 6. Klæði verða turkað á el-hitaovninum.**
- 7. Royking í songini (er ofta deyðsorsøk).**
- 8. El-leidningur er festur í veggini við einum nagla.**